Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876 — Entered as Second Class Matter, September 21. 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879. — TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 226. — ŠTEV. 226. — NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 26, 1925. — SOBOTA, 26. SEPTEMBRA 1925. — VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

FRANCOSKI NAČRT ZA ODPLAČEVANJE DOLGA

Francija predlaga plačilo petih tisoč milijonov, porazdeljenih preko dobe dva in šestdesetih let. — Amerikanci bodo predložili pogoje kabinetu. — Caillaux, ki je trdil, da je načrt definitiven in oficijelen, nasprotuje nazorom, katere je navedel Winston.

WASHINGTON, D. C., 26. septembra. — Prvotna ponudba finančnega ministra Caillaux za uravnavo francoskega dolga je jako razočarala ameriške člane komisije za fundiranje dolgov.

To ni bila oficijelna ponudba, soglasno z zakladniškim podtajnikom Winstonom, ki pa ni hotel namigniti bolj odločno, kakšni so pogoji neoficijelne ponudbe.

Večerna ugotovila Caillauxa pa niso soglašala z ugotovili Mr. Winstona. Francoski finančni minister je trdil pozitivno, da je stavil definitiven predlog ali definitivno ponudbo za fundiranje dolga, da je to ponudbo sam napisal tekom treh dni potovanja preko morja, da je izročil po eno kopijo vsakemu članu ameriške komisije in da je ponudbo dvakrat prečital svojim lastnim tovarišem.

— To je predlog Francije, — je rekel odločno, ko je sprejel veliko delegacijo časnikarjev v francoskem poslaništvu, predno je odšel k večerji v Belo hišo.

Francija lahko plača približno tisoč milijonov dolarjev vd va in šestdesetletnih obrokih, pričensi z manjšimi obroki, ki bi pozneje rastli. Domneva se, da naj bi to vključevalo vse, tudi obresti.

Angleški dolg v Združenih državah je le za nekako petsto milijonov dolarjev večji kot oni Francije, a na temelju pogojev angleške uravnave bo plačala Anglija na koncu dobe dva in šestdesetih let svoto, ki bo znašala več kot deset tisoč milijonov dolarjev.

Nadaljno poročilo pravi, da bo pričela Francija plačevati po $25,000,000 na leto, da bo večala svote skozi dvajset let, ko bo letni obrok dosegel $80,000,000, nakar bo ostala pri zadnji svoti za preostala leta.

Računa se, da bi se s tem odplačalo sedanjo glavnico dolga ter nagromadene obresti. Če je ta predlog resničen, bo plačala Francija v dva in šestdesetih letih to, kar nam je dolžna sedaj, brez vseh obresti od sedaj naprej.

Seveda ni niti najmanjše možnosti, da bi sprejeli ta ali oni predlog, in ameriško naziranje se glasi, da je znano to Caillauxu prav kot je vsakemu drugemu, da pa je namenoma objavil ta predlog, da prične z majhnim ter gre navzgor, dokler bi ne postala zadovoljiva uravnava mogoča.

Ker je kongresnik Crisp iz Georgije, eden članov ameriške komisije pred enim letom v nekem svojem govoru izjavil, da ne bo nikdar glasoval za pogoje, ki bi bili ugodnejši kot oni, katere so dovolili Angliji in ker so tudi številni drug člani komisije namignili, da se bodo držali v večji ali manjši meri angleških pogojev, je ameriškim pogajalcem skoro zastala sapa, ko so slišali, da skuša Francija uravnati svoj dolg na temelju, katerega predlaga Caillaux.

Pogoji so tako neugodni, da je sklenila ameriška komisija sestati se s Francozi šele po današnji kabinetni seji, na kateri bo predložil zakladniški tajnik Mellon svetovalcem predsednika zadevo.

Velika železniška nesreča.

CHATTANOOGA, Tenn., 25. septembra. — V bližini Worley sta kolidirala v pritekli noči dva vlaka, vozeča v nasprotno smer in pri tem je bilo poškodovanih petdeset oseb. Obe lokomotivi sta padli s tenderjema vred trideset čevljev globoko po nasipu. Med potniki je nastala velikanska panika. Ambulance so spravile ranjene v tukajšnje bolnice.

Ameriški submarin se je potopil.

PROVIDENCE, R. I., 25. sept. Parnik City of Rome je trčil v ameriški submarin S—51, ko se je nahajal slednji pod morsko gladino.

Kolizija se je pripetila dvajset milj vzhodno od Block Islanda.

Submarin se je potopil in ž njim vred sedemintrideset mož posadke.

Morilec Noel je duševno zdrav.

Štirje izvedenci so pronašli morilca Noela duševno zdravim. — Peti je imenoval morilca blaznim, a da ga je treba staviti pred sodišče. Mladič je popolnoma brezbrižen.

Različni zdravniki so včeraj pred sodnikom Caffreyem v Newarku pričali, da trpi Harrison Noel na "dementia praecox" ali da je nekoč trpel na tej bolezni, da pa je duševno zdrav ter sposoben razlikovati med pravim in krivičnim. Postopanje se je vršilo, da se določi, če je Noel duševno usposobljen stopiti pred poroto radi umora Raymond Pierce-a, črnega šoferja ter odvedenja šestletne Mary Daly, katero je tudi umoril.

Noel je bil v sodni dvorani zastražen od dveh paznikov. Večinoma je povešal glavo ter se vlekel za ustnici in nos. Le enkrat tekom celega vpričevanja je bilo videti, da se zanima za to, kar se vrši krog njega.

David F. Daly in njegova žena, stariša umorjene deklice, sta bila med onimi, ki so se nahajali v natlačeno polni sobi. Mr. Daly se je vedno sklanjal naprej ter natančno zasledoval potek zaslišanja.

Dr. Leroy Kirkman, zdravnik iz Newarka, ki je preiskal Noela v okrajni jetnišnici na prošnjo pomožnega okrajnega pravdnika D'Aloie, je izjavil, da je sicer prepričan, da je Noel blazen in da trpi na "dementia praecox" da pa je sposoben pačati se s svojo obrambo.

— Ali zna ceniti položaj, v katerem se nahaja, obdolžen umora ter izpostavljen smrtni kazni? — je vprašal D'Aloia.

— Da, — je odvrnil zdravnik.

Dr. Walter Washington, ki je trikrat preiskal jetnika, je izjavil, da je trpel nekoč na dementia praecox, da pa je popolnoma okreval in da je duševno normalen.

— Ali je obtoženi po vašem mnenju postavno zdrav ali blazen?

— Zdrav. — je odvrnil dr. Washington.

Dr. Ambrose Dowd, nadaljni zdravnik iz Newarka, ki je trikrat preiskal Noela, je rekel, da ga smatra abnormalnim, da pa zna razlikovati med pravico in krivico.

— Rekel je, da ve, ni bilo prav, da je odvedel mlado deklico, ker ima sam majhno sestro, ter bi se jezil, če bi jo kdo odvedel. — Povedal je, da ve, da je krivično umoriti drugo človeško bitje. Rekel mi je: — Ne mislim, da je moj duh pravilen. — Tudi mi je rekel, da je vedel, da bo morilec usmrčen, da pa noče biti usmrčen, temveč da hoče iti domov. K temu pa je dostavil, da ne misli, da ga bodo pustili na prostih nogah.

Dr. Edward Markers, zdravnik Essex okrajne jetnišnice, je izpovedal, da je neprestano opazoval Noela izza aretacije slednjega.

— Ali je sedaj zdrav? — je vprašal okrajni pravdnik.

— Da, zdrav je, — je odvrnil zdravnik.

Natakarica ustreljena.

ASBURY PARK, N. J., 25. sep. Marijo Nicolini, nekako dvajset let staro natakarico je ustrelil neki, še nepoznani moški v Naples restavraciji na Springwood Ave. Morilec je zbežal. Glasi se, da je bil motiv dejanja ljubosumnost.

Združene drž. ne bodo zastopane v Ženevi.

Ženeva pravi, da so Združene države zavrnile načrt glede orožja. Stališče predsednika pomenja baje odklonitev. — Poizvedovanje glede Mosula. — Zborovanje Lige je sprejelo načrt za ekonomsko konferenco.

ŽENEVA, Švica, 25. sept. — Tukaj se domneva, da je Washington zavrnil povabilo Lige narodov, naj prisostvuje konferenci glede privatnega izdelovanja orožja in sicer radi poročila, v katerem se glasi, da ne bo predsednik Coolidge sprejel povabila na katerokoli razoroževalno konferenco brez privoljenja kongresa.

Glasi se, da bo Lige kljub temu nadaljevala z navodili na komisijo zbornice, da naj se pripravi vse potrebno za konferenco glede privatnega izdelovanja orožja, ki se bo vršila tegom prihodnjega leta. Združene države bodo povabljene, kot predlagano v resoluciji Lige.

Veliko presenečenje je vzbudilo stališče predsednika, kajti ameriškim predstavnikom se ni zdelo dosedaj še nikdar potrebno naprositi kongres za dovoljenje, da odpošljejo delegate na katerokoli mednarodno konferenco.

Zborovanje Lige je sprejelo včeraj francoski predlog za svetovno ekonomsko konferenco pod avspicijo Lige. Louis Loucheur, ki se je v glavnem zavzemal za načrt, je bil deležen navdušenega ploskanja.

Anglija in Turčija sta se približali javnemu sporu na včerajšnem sestanku Liginega sveta in sicer tekom razprave glede predloga Sjorberga iz Švedske, da naj se da Ligi dovoljenje, da odpošlje svojega zastopnika, ki naj bi preiskal takozvane izgrede Turkov proti kristijanom v mosulskem okraju.

Angleški kolonijalni minister Amery je zahteval preiskavo razmer v ozemlju med Wells in Bruselj črto, a Tevfik bej ni hotel pristati v to. V nato sledečem mrtvilu je izjavil Loucheur, predsednik sveta, da je prdlog sprejet.

BERLIN, Nemčija, 25. sept. — Nemčija se bo sestala z zaveznškimi silami, da se pogaja glede varnostnega dogovora. Kabinet, kateremu je predsedoval predsednik von Hindenburg, je včeraj sprejel povabilo zaveznikov, da prisostvuje Nemčija konferenci v ta namen.

Kancler Luther ter zunanji minister, Gustav Stresemann bosta zastopala Nemčijo na konferenci v družbi dr. Friderika Gauss, glavnega juridičnega izvedenca zunanjega urada kot generalnega tajnika ter najbrž dr. von Buelowa, načelnik oddelka za Ligo narodov v zunanjem uradu.

Indijci protestirajo proti vladi Združenih držav.

PATNA, Indija, 24. decembra. Odbor vseindijskega kongresa je danes poslal vladi Združenih držav odločen protest, ker ni dovolila, da bi se udeležil angleški komunist Saklatvala medparlamentarne konference. Saklatvala je rodom Indijec.

Preiskava glede zračne katastrofe.

Kot vzrok katastrofe "Shenandoah" so pri zaslišanju v Lakehurst navedli, da sta dva motorja počivala. — Nadaljna razkritja glede usodepolne vožnje zračne križarke.

LAKEHURST, N. J., 25. sept. Iz izpovedi, podanih včeraj tekom preiskave vzrokov nesreče, ki se je pripetila zračni križarki Shenandoah, ni sicer še vedno razvidno ničesar natančnega, a eden očividcev, polkovnik Hall, ki je bil opazovalec na krovu zračne križarke, je podrobnejše opisal dogodek kot katerikoli drugi, ki je bil uradno zaslišan glede nesreče.

Soglasno z izpovedjo polkovnika Halla, sta odpovedala dva motorja in to je "mogoče" dovedlo do nesreče. Obenem pa se je ugotovilo, da se je razpočila zračna križarka na dva kosa, potem ko je padla tekom treh minut približno dva tisoč čevljev. Izvedenci ne morejo dosedaj uvideti, kako more pasti letalo, ki je lažje od zraka, radi odpovedanja dveh motorjev, v tako kratkem času dva tisoč čevljev.

Včeraj se je tudi predložilo merjenja barografa zračne ladje v jutru nesreče dne 3. septembra. Ob polpetih zjutraj je zračna ladja tekom osmih minut splavala za 1130 čevljev višje. Dve minuti pozneje se je pričelo še hitrejše dviganje, izprva na 3016, potem na 6065 v nekako desetih minutah, nakar je padla v treh minutah za 1785 čevljev. Od takrat naprej ne zaznamuje barograf nikake nadaljne višine, in očividci izjavljajo, da se je baš ob tem času zračna križarka preklala na pol. To se je zgodilo v višini nekako 4000 čevljev.

Hall je izjavil nadalje, da ni mogoče karati vodstva zračne ladje, kateri je poveljeval kapitan Lansdowne.

Zaslišanih je bilo še več nadaljnih prič.

Francoska posadka v Siriji na varnem.

Francoska posadka v Siriji je na varnem. — Vstaški Druzi, ki so oblegali Suedijo, so pobegnili s pozicij po boju, ki je trajal devet ur. Trdnjava se je držala od 22. julija naprej.

DAMASK, Sirija, 25. sept. — Francoska kolona je vkorakala v Suedijo ter oprostila posadko, katero so oblegali vstaški Druzi skoro dva meseca. (Suedia se nahaja v južni Siriji), v bližini meje Transjordanije).

Po osem ur trajajoči bitki, ki se je končala predvčerajšnjem zvečer, so vstaši pobegnili pred četami generala Gamečina, ki si je že več tednov prizadeval prihiteti svojim rojakom na pomoč.

Konečni spopad se je pričel predvčerašnjem opoldne ter je trajal brez prestanka do večera. Ko so vstaški bojevniki zapustili svoje pozicije so pobegnil južno, v smeri proti Tel Aviv. Kolona generala Gamelina je imela številnih izgub.

Posadka Suedije je prišla v trdnjavo dne 22. julija ter je držala trdnjavo od onega časa naprej, kljub silnim napadom sovražnika, pomanjkanju vode in živil ter pomanjkanju bolniških ugodnosti. Posadka, ki je štela prvotno 500 mož, je bila izdatno skrčena vsled številnih izub...

PARIZ, Francija, 25. sept. — Novica, da je na varnem francoska posadka v Suediji, je bila z radostjo sprejeta v Parizu, kjer splošno prevladuje prepričanje, da pomneja zadnji poraz vstaških Druzov pričetek konca zadnjih zadreg Francije v Siriji. Dajejo izraza prepričanju, da bo politični učinek usupeha generala Gamelina zelo velik.

ORAN, Alžir, 25. septembra. — Francoski poslanec Doriot, ki je potoval po severni Afriki, odkaz se je odgodila francoska poslanska zbornica in o katerem trdijo alžirski komunistični voditelji, da je obiskal Abdel Krima, voditelja vstaških Rifeev, je zapustil včeraj Oran, da se vrne v Francijo.

Doriot se je uspešno izognil detektivom, ki so imeli nalogo zasledovati vsa njegova gibanja. Policija je prepričana, da se je skrival v Alžiru, a tamošnji komunistični voditelji so bili prepričani, da je obiskal rifiškega voditelja, za kojega stvar si je javno zavzel v poslanski zbornici tekom zadnje debate glede vojne v Maroku.

ZA POVRATEK PIVA IN VINA

Pivovarnarji priznavajo prošnje, naslovljene na suhače, da se zopet legalizira vojnočasno pivo. Pravni zastopnik Anhueser-Busch kompanje je rekel, da skuša Liga uveljaviti lahko pijačo.

Izvrševalni svet United States Brewer's Association se je sestal včeraj popolne v uradih organizacije ter imenoval komitej treh, vključno polkovnika Jacob Rupperta, da se sestane s Christianom Feigenspanom ter ga pregovori, da umakne svojo resignacijo kot predsednik.

Ob istem času pa je Hugh Fox, tajnik zveze pivovarnarjev, pojasnil, da večina komiteja ne soglaša z neizprosno politiko Feigenspana, ki je odklonil vsak stik z Antisalonsko ligo v prizadevanjih, da se najde sporazum glede legaliziranja piva in lahkih vin.

Na svojem domu v Rumson, N. J., je izjavil včeraj Mr. Feigenspan, da ne more podati nobenega komentarja k ugotovilu tajnika Foxa, a pozitivno je izjavil, da ne bo opustil svojega sklepa, da resgnira kot predsednik zveze pivovarnarjev.

Ker so mnenja, da je restavracija pivovarske industrije javna zadeva, trdijo člani komiteja, da ne more zveza odkloniti sodelovanja s katerimikoli civilnim zastopstvom, ki je pripravljeno združiti se žnjimi pri legaliziranju prodaje "neupijančljivih sladnih pijač".

Mr. Fox je po sestanku odkrito ugotovil, da se je Levi Cook, washingtonski odvetnik, ki je preje zastopal interese proizvajalcev žganja, a zastopa sedaj interese štirih pivovarskih skupin, približal Wayne Wheelerju, pravnemu zastopniku Antisalonske lige v imenu svojih klijentov ter predlagal kompromis, s pomočjo katerega naj bi se legaliziralo pivo večje alkoholne vsebine kot je polovica enega odstotka, dovoljena sedaj po postavi.

Cook je silil v Wheelerja v namenu, da izve, če se je pojavila pri teh ljudeh kaka izprememba.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

DENARNA IZPLACILA
V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — $18.80 2000 Din. — $37.40 5000 Din. — $93.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir ..... $ 9.40 500 lir $22.50
300 lir ..... $13.80 1000 lir $44.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.
Za pošiljatve, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.
Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.
POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE $1.—
Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 4687

GLAS NARODA
(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, *president* — Louis Benedik, *treasurer*

Place of business of the corporation and addresses of above officers
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado	$6.00	*Za New York za celo leto*	$7.00
Za pol leta	$3.00	*Za pol leta*	$3.50
Za četrt leta	$1.50	*Za inozemstvo za celo leto*	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

CENJENI MR. ANTON GRDINA: —

Nam boste že oprostili, če nastavljamo to pismo na vas javno na uvodnem mestu.

Pretežna večina ameriških Slovencev bo čitala te skromne vrstice, in upamo, da Vas bo potem še bolj podrobno poznala, kot Vas že itak pozna.

Vsakdo ve, da ste radi v javnosti, da ste radi na uvodnih in vodilnih mestih, in da Vas je prečastiti Koverta baš zato ujel v svoje mreže, ker pozna to Vašo kapitalno slabost.

Brez slabosti pa ni nihče na svetu — niti mi nismo povsem čisti pred Bogom (pred ljudmi smo, hvala Bogu), in zastrantega Vam zaenkrat še ni potreba obupati. Le v svojo kompanijo poglejte, pa boste dosti slabših srečali.

Vi, gospod Grdina, imate vso silo dobrih lastnosti.

Navdušeni ste za ideale, za slovenski narod v Ameriki bi prelili svojo srčno kri, in tudi narodnega mučeništva se ne plašite — kar Vas postavlja v nedosežno saržo Rev. Trunka, kateremu je malo manjkalo, da ni zandarjev videl ko si je pomagal iz slabega na bolje.

Vam, gospod Grdina, je pa roka jugoslovanskega žandarja že s pestjo zapretila, in vsled tega ni nobenega vzroka, zakaj bi ne začel Kovertov dnevnik — kakorhitro bo dnevnik in kakorhitro bo imel zadostno število naročnikov — nabirati prepotrebni fond za sijajen spomenik Vašega mučeništva.

Bog ve, če se bo dalo danes govoriti z Vami pametno besedo? Ali ste še vedno pod vplivom romanja, potovanja in vseh drugih reči, ki so z božjo potjo v tako tesni zvezi?

Ali ste se sedaj po treh tednih že toliko iztreznili in omajali, da boste razumeli naše vprašanje in da boste odgovorili nanj?

Stvar je povsem preprosta.

Kot Vam je najbrž znano, izhaja v Clevelandu Glasilo K. S. K. J. V tem glasilu, in sicer v številki 26, ste Vi, Mr. Grdina javno obljubili, da boste plačali iz svojega žepa sto ameriških dolarjev našemu uredništvu, če Vam nekaj dokaže.

Ker se dandanes stodolarske nagrade ne pobirajo po cestah, Vas je dne 10. julija Glas Naroda prijel za besedo, ter Vam obenem nudil neoporečni dokaz resnice, katerega pa Vi do danes niste hoteli vpoštevati.

Vi ste namreč samozavestno trdili, da takih stvari, kot so bile priobčene v 130. številki Glas Naroda ni pisala nobena članica K. S. K. J. Izjavili ste, da plačate omenjeno nagrado, ako Vam dokažemo, da jih je pisala.

Mi smo Vam dokazali ter obenem pripomnili, da bo Vaša nagrada izročena skladu za Dom slepcev v Ljubljani.

Ker na svoj prvi poziv nismo dobili nobenega odgovora, smo čakali, da se vrnete v Ameriko in pridete takorekoč zopet k sapi.

Takoj po svojem povratku ste se res začeli navdušeno udejstvovati na časnikarkem polju, ter ste v svojem prevelikem navdušenju povedali marsikaj, česar bi se celo Koverta sramoval, o katerem je splošno znano, da ga je toliko sram kot volka strah.

Vse ste povedali, ob vse ste se obregnili, niti z besedico pa niste omenili nagrade, katero ste javno razpisali v Glasilu Vaše Jednote.

Vi ste mogoče že pozabili, toda članstvo ni pozabilo.

In zaupno Vam povemo, da ima pretežna večina članstva malce drugačno mnenje o Vas, kot ga ima naprimer Majk Cegare in druge vodilne osebnosti v Vašem štabu.

Kar milo se nam je storilo pri srcu, ko smo čitali te dni pismo neke članice in v pismu bogokletne besede:

"Vi hočete dobiti od Grdine sto dolarjev? Verjemite mi, da se skoro ne izplača boba v steno metati. On je tak človek, da na eni strani mami od ljudi denar, na drugi strani pa troši in se baha naokoli. V Vašem časopisu nisem še nikdar videla tako grdih napadov kot jih piše v Edinost čez Vas. Pobožen človek bi ne smel tako grdo napadati. Pri tem se pa zna strašno milovati in hoče biti povsod nedolžen. Itd."

Vidite, Mr. Grdina, taka in podobna bogokletna pisma prihajajo v naše uredništvo.

Temu bi se prav lahko napravilo konec, ako bi izpolnili svojo obljubo, katero ste tako slovesno in samozavestno zadali.

Ker vemo, da ste skromni in da vpoštevate pravilo "naj ne ve desnica, kar dela levica", prispevajte dotično svoto prepotrebnemu skladu za slepce, namesto Vašega imena pa zapišite, da je to prispevek od slepca, ki je izpregledal.

Če tega ne storite, gospod Grdina, bo slovenska javnost še naprej domnevala, da ste figa-mož in se bo končno tudi utrdila v tem prepričanju.

UREDNIŠTVO "GLASA NARODA."

Novice iz Slovenije.

Smrtna kosa.

Preminul je v Ljubljani Josip Pitamic, carinski uradnik v pokoju.

Umrla je v Ljubljani Berta Bahovec, sestra mg. phar. Leona Bahovca.

V Celju je preminula Hansi Sadnik, soproga zobozdravnika dr. Rudolfa Sanika. Zadela jo je kap.

V Ptujski gori je umrl po dolgotrajni bolezni posestnik Jurij Predan. Pokojnik je bil umen gospodar in je užival splošen ugled.

Umrla je v Celju v starosti 81 let Marija Tisch, roj. Putre pranečakinja nekdanjega ljubljanskega škofa dr. Wolfa.

Umrl je 9. sept. v Zg. Domžalah posestnik, gostilničar in trgovec Vincenc Habjan.

V ljubljanski splošni bolnici je umrl podpregledník finančne kontrole Anton Samsa.

Nagle smrti je umrl v Šiški železniški sprevodnik Anton Šporn. Zadela ga je kap.

V splošni bolnici je preminul Fr. Kučar, izprašani suplent na celjski gimnaziji.

V Celju je umrla Bouha-Lemesch, vdova za drž. pravdnikom. Stara je bila 65 let.

V Laškem je umrla Ana Drolz, roj. Keppa.

V Leipzigu je umrl Karl Pihchan, veletrgovec v Mariboru. Po poslednji želji pokojnika so bili njegovi smrtni ostanki v krematoriju v Leipzigu vpepeljeni.

Zaradi potuhe vojaškemu ubežniku

sta bila obtožena po § 97 k. z. zakonska Leopold in Julijana Povše iz Zelenca v litijskem okraju ter Anton in Marija Kišek z Moravške gore. Tuji lastnini nevarni Pintar je pobegnil iz garnijskega zapora v Zagrebu, kjer je bil zaprt zaradi umora ter je prišel k prvoobtožencema dne 22. maja in ostal do 2. junija. Ker je pomagal pri delu, mu je dal Povše pred odhodom še 50 dinarjev. V zahvalo za zavetišče pa je Pintar Povšetove še okradel. Pintar je sicer povedal, da je pobegnil od vojakov, a je trdil, da je že odslužil rok in da so ga po krivici držali še nadalje pri vojakih. O umoru je seve molčal. Povšetovi hčerki je rekel, ako ga kdo ovadi orožnikom, mu bo spustil rdečega petelina na streho. Od Povšetovih je odšel na Moravsko goro kjer je dvakrat prenočil pri Kišekovih. Tam so ga orožniki zalotili in aretirali. Oba zakonska para sta bila oproščena, ker novi kazenski zakon pravi, da se pregreši proti § 97. kdor pomaga vojaku k begu, dočim je stari zakon določal odgovorne tudi tiste, ki begunca prikrivajo ali mu sploh dajejo potuho.

Radeče — mesto.

Na predlog ministra notranjih del je kralj podpisal ukaz, s katerim se trg Radeče pri Zidanem mostu proglaša za mesto.

Rimske starine.

Ob cesti, ki pelje iz Rimskih toplic v Šmarjeto, je lastnik toplic o priliki graditve nove hiše odkril velik rimski mozaik, katerega zunanji rob je bil sestavljen iz majhnih kockastih opek, srednji del pa iz kock belega in temnega apnenca. Mozaik je bil bolj slabo ohranjen. Deloma je bil pri kopanju uničen, deloma so ga pa zopet zasuli. Približno na istem mestu so leta 1860 odkrili ostanke znatne stavbe.

Nesreča v triglavskem pogorju.

Te dni se je ponesrečila neka turistinja iz Zagreba na Bambergovi poti. Turistinjo je vrgel bud vihar ter je padla 9 metrov globoko. Spremljevalec Kus je hitel po pomoč na Kredarico. Tam je dobil slučajno nekega italijanskega poročnika, ki je takoj s 5 vojaki hitel na kraj nesreče ter z vrvjo potegnil ponesrečeno na pot. Pomagal mu je pri tem tudi Čop z Jesenic. Turistinja je bila prenešena v Aleksandrov dom, kjer je pričela bruhati kri. Naj-

brže je zadobila nevarne notranje poškodbe. O nesreči je bilo obveščeno Hrvatsko Planinsko Društvo.

Jubilej dela.

Matija Ornig, strojnik v tiskarni W. Blanke v Ptuju, praznuje 45-letnico, odkar je vstopil v omenjeno podjetje, kjer deluje še danes.

Hymen.

V Vitanju pri Celju se je poročil Ivan Ješeničnik, gostilničar, z Matildo Iršič, šiviljo v Paki.

Iz Jugoslavije.

Zverina v človeški podobi.

V Prizrenu se je pričela razprava proti slovitemu razbojniku Jusufu Uki in 37 tovarišem, ki so obtoženi, da so o priliki evakuacije Srbije v svetovni vojni pobili okoli 150 oficirjev, vojakov in seljakov.

Avtomobil se je prevrnil v morje

Šofer Naputa se je peljal iz Sušaka z avtomobilom v Žurkovo. Na nekem ovinku ob obali je avtomobil odletel v morje. Šofer je težko ranjen, utegne pa po zdravniškem mnenju vendar okrevati

Nalezljive bolezni v Hercegovini.

V zadnjem času so se po Hercegovini razširile razne nalezljive bolezni, med njimi posebno škrlatinka in trebušni legar. Obe bolezni sta zahtevali tudi več smrtnih slučajev.

Eksplozija v Zagrebu.

Te dni je eksplodiral iz doslej neznanega vzroka parni kotel v delavnici d. d. Melatizotor v Vlaški ulici št. 131. K sreči ni bilo nobene smrtne nesreče.

Aretacija pobeglega oficirja v Sarajevu.

Te dni je bil v Sarajevu aretiran 36-letni Božidar Kosovič artilerijski kapitan, rodom iz Sokolca. Leta 1923 je izvršil v Negotinu več kaznjivih dejanj in da se izogne kazni, je dezertiral v Bolgarijo. Potem se je vrnil v Sarajevo kjer je bil aretiran in izročen komandi mesta v nadaljno postopanje.

Kosorič priznava svoj beg iz vojske.

Strahovito neurje v Novem Vrbasu.

Te dni je nastala nad Novim Vrbasom strašna nevihta, ki je trajala le kratek čas, toda povzročila veliko škodo. Vihar je podiral drevesa, toča pa je uničila skoraj vse vinograde ter pobila mnogo šip in strešne opeke.

Močan potres v našem Primorju.

Kakor poročajo iz hrvatskega Primorja, so čutili tamkaj močan potres, ki je zlasti v Crikvenici Selcih, in v Senju povzročil precejšnjo paniko. Vsled močnega sunka je baje v nekaterih krajih popokalo zidovje. Tudi v Ljubljani so čutili precej močan potresni sunek v smeri od juga proti severu, kateremu je kmalu nato sledil drugi rahlejši sunek.

Škode pa ta potres v Ljubljani ni napravil.

---

ga začno že prihodnjo pomlad.

Izropana palača.

V palačo bivšega madžarskega ministra barona Ghillanyija v Eperiesu, ki je bila poleti prazna, so vdrli neznani zlikovci in skoro vse odnesli, kakor se je ugotovilo ko se je lastnik povrnil s počitnic. Tatovi niso odnesli le vsega nakita, vse zlatnine in srebrnine, ampak tudi razne umetnine, kipe in slike, da, celo dragocene knjige in listine iz knjižnice in rodbinskega arhiva. Vlomilci so za svoj posel izbrali trenotek, ko se je hišnik brez dovoljenja oddaljil za en dan in pustil palačo brez čuvaja. Domnevajo, da so vlomilci odnesli svoj plen, ki ga cenijo na več stotisoč zlatih kron, v inozemstvo.

Peter Zgaga

Francoski finančni minister Caillaux je dospel v Washington. Možak je izredno galanten, pa vendar ne tako galanten kot so običajni Francozi. On namreč nima navade poljubovati moških na lice. Škoda, da tega ne zna.

V sedanji dobi razoranosti, medsebojnega nezaupanja, zahrbtnosti, sumničenj in neodkritosrčnosti, bi se dalo z Judeževim poljubom marsikaj doseči.

*

Iz Chicage mi poročajo rojaki, da ima tam Glas Naroda še vse hujšega sovražnika kot je Koverta in da je ta njegov sovražnik stara Kremenščeva flankovina v vsej svoji mesarski slavi.

Jaz mu želim obilo sreče, samo svetujem mu, naj pazi, da se ne ureže.

*

V listih čitam naslednje poročilo:

V Newarku, N. J., je umrl splošnoznani dobričina Jacob Holtzmann, ki je bil star 75 let ter se je nahajal nad petdeset let v Ameriki. Prejšnja leta je bil brivec, ker so mu pa oči opešale, je takoj po sprejemu prohibicijske postave otvoril v Newarku salon, v katerem so se zbirali politiki, časnikarji, sodniki, advokati in državni pravdniki.

Poročilo ne omenja, koliko vode in sode je popila ta izbrana gospoda v Holtzmanovem salonu.

Pač je pa omenjeno, da je zapustil par težkih tisočakov.

Z britvijo in polprocentnim pivom je dandanes težko zaslužiti težke tisočake.

*

Pivovarnarji prerokujejo, da bo kmalu zopet uveljavljeno triodstotno pivo in da bodo tudi lahka vina vsepovsod za primeroma majhen denar na razpolago.

Ta obljuba je lepa, samo vprašanje je, kaj bodo rekli butlegarji na to.

O vprašanju kaj se sme in česa se ne sme piti v Ameriki, zaenkrat ne odločuje postava, pač pa tisti, ki izrabljajo postavo v svoje dobičkanosne svrhe.

*

Ameriškim poslanikom na Japonskem je bil imenovan Charles MacVeagh iz New Yorka.

Možak je bil izza leta 1901 generalni pravni zastopnik znanega ameriškega jeklarskega trusta, United States Steel Corporation.

Potemtakem je on najbolj sposoben, da zastopa imperijalistične interese ameriškega finančnega kapitala na Japonskem.

*

Pred zveznim sodnikom se je morala neka ženska zagovarjati zastran kršenja prohibicijske postave.

Zvezni sodnik jo je obsodil na en cent kazni.

S tem pa zvezni sodnik ni obsodil ženske, ampak je izrekel značilno obsodbo nad prohibicijsko postavo.

*

S svojega evropskega potovanja se je vrnil na krovu parnika Homeric bivši senator Elkins.

Ker so ga časnikarski poročevalci še vedno nazivali s senatorjem, jih je odločno zavrnil z besedami: Gospodje, prosim Vas, ne imenujte me senatorja. Izza 4. marca namreč nisem več senator. Sedaj sem edinole gentleman.

Ali ni žalostno, da Elkins ni mogel biti to v času, ko je bil senator?

*

S prodajo in s kupčijo je pa res čudna stvar.

Ko nameravaš kupiti nov avtomobil, te bo nadležni agent prevažal v njem cele dneve ter hvalil njegove vrline. Prevozila bosta ž njim najmanj petsto ali šeststo milj.

Ako potem avtomobil kupiš in se pelješ ž njim dve milji daleč, ga že ne moreš več kot novega prodati.

Nekaj o dovtipih.

Naloga za primerjajoči narodopis v literarni zgodovini: Ugotoviti, dali se pojavljajo dovtipi o taščah pri vseh narodih, v vseh kulturah, v pradavnih časih in na vseh kontingentih. Ali so kaki dovtipi tašče tudi v sv. pismu, v Hesiodovih delih ali v egiptovskih nagrobnih napisih. Posebno vprašanje, primerno za disertacijo: Slovani in tašča. Dovtipi o taščah so tako značilni, da jih lahko smatramo za sociološki pojav. In če ne napiše nekoč Nemec o tem debele knjige, izgubimo vsako zaupanje in vero v znanost. V naravnih razmerah se pojavljata dva tipa tašč in sicer tašče z moževe in z ženine strani. V dovtipih in anekdotah nastopa brez izjeme samo ena vrsta tašč in sicer moževa tašča. Vsi zadevni dovtipi se tičejo razmerja med taščo in zetom. Nikoli in nikjer še niso govorili zlobni jeziki o razmerju tašče do sinahe. Kdaj ste čitali anekdoto, v kateri bi razlagala sinaha svoje občutke povodom poseta tašče? To je enak privilegij zetov. Ženska enakopravnost še ni prošla tako daleč, da bi se pojavili dovtipi o taščah s stališča žene. Značilno je, da kroži toliko dovtipov o možeh pod pantoflem, da pa zaman iščemo besede o sekaturi zakonskih mož napram ženam. Kdor ne pozna razmer, bi mislil, da je v naši družbi v rodbini nesrečna žrtev, ki se mora z ene strani na vse načine braniti taščine zlobe, z druge pa potrpežljivo prenašati teror svoje boljše polovice. Deloma je to res. Toda pojasnilo teh dovtipov je drugod. Dovtipi o taščah in o možeh pod pantoflem nastanejo zato, ker delajo dovtipe moški, ne pa ženske. Dovtip je moški izum. Anekdota je tipično moško področje.

Dovtipi so se pojavili najbrže v pradavnih časih. Zato so tudi večinoma zelo stari. Pojavili so se v občevanju moških, ko so imeli možje še svoja zborovanja, kamor je bil ženam dostop versko prepovedan. Še dandanašnji imajo možje svoje moške klube in društva, kamor žene pod nobenim pogojem ne smejo stopiti. Tu se vrše moški misteriji, govori se o velikih skrivnostih, ki jih žensko uho ne sme slišati. V takih klubih so nastali dovtipi o taščah. Tu so nastale tudi junaške pesmi, toda to je že druga literatura. Zato se pripovedujejo dovtipi in anekdote še dandanašnji na moških zborovanjih in sejah, ne pa pri čajankah. Če pove ženska anekdoto, je to grobi maskulinizem. Moški stresajo kar iz rokava, pa jim nihče ne zameri.

Prastari in posvečeni moški izvor dovtipov nam torej kaže, zakaj je še vedno toliko dovtipov o taščah in možeh pod pantoflem. Med drugimi dovtipi so značilni taki, ki govore o stricu ali teti, ki noče umreti. Nikoli ne slišimo dovtipa, da na pr. noče umreti konkurent ali pisarniški predstojnik. To bi bil dokaz neolikanosti. Dovtipi o tem, da je stričeva ali tetina duša prirastla telesu, se pa nam ne zde surovi zato, ker so predhistorični. To je nekak ostanek pradavnih običajev, sežiganja mrličev ali celo ljudožrstva. Znano je, da so stari narodi vse preveč stare ljudi pojedli. Pradavni kanibal je delal dovtipe, kako bo cvrl strica, ki je pozabil umreti, kakor jih dela moderni nečak na račun strica, ki mu mora zapustiti bogato dedščino, pa noče umreti. To so torej arhaični ostanki priprostega in zakonitega rodbinskega kanibalizma.

Isto velja tudi glede dovtipov o nedeljskih lovcih in ribičih. Ne delajo se dovtipi o vrtnarjevi, pač pa o lovčevi smoli. Zlobni jeziki ne govore o nesreči pri operaciji slepiča ali pri gradbi nove palače, pač pa o vsaki lovski nezgodi. Lov je najstarejša in čisto moška zadeva. Smejemo se temu, čemur se je smejal človek že takrat, ko je živel še v brlogih. Pračlovek se je držal za trebuh od smeha, če njegov tovariš ni zadel mamuta. Zato delamo dovtipe na račun nedeljskih lovcev in ribičev, da si je med nami mnogo takih, ki vse žive dni še niso ujeli miši.

Volk v Berlinu.

Pred kratkim je ušel iz zoološkega vrta v Berlinu volk, ki se jel potepati po ulicah. Najprej je pobegnil v elegantno restavracijo in se skril pod mizo. Ko so se mu približali čuvaji, da bi ga zopet pritirali domov, je stisnil volk, ki je precej krotka žival in se v tem razlikuje od svojih divjih tovarišev, rep med noge in jo popihal na ulico, potem pa v pisarne velike tvrdke z avtomobili. Preden so ga prijeli, je zopet odnesla zver peté. Šele po večurnem lovu so vjeli volka v parku z mrežami.

Ljudi se je naravno lotil velik strah. Vse je bežalo v hiše. Zelo so se oddihnili, ko so mladega volka zopet spravili v kletko.

TREBA GA JE ZAPRETI

Kdor muči konja, ga peljejo pred sodnika in je kaznovan z globo $10.00. Ali pa ne mislite, da bi moral biti zaprt vsakdo, ki muči svoje telo s tem, da popije polne kozarce ledene vode, je neprimerno hranoin se prenaje? Med mučitelji konj in človeškega telesa ne bi smelo biti razlike. Seveda bi bilo mnogo težav zaradi velikega števila grešnikov. Preveč jih je, ki zanemarjajo ali slabo ravnajo s svojim telesom. Posledica temu je slab tek, zaprtje, napenjanje, plini v črevih, glavobol, nemirno spanje. Za vse te želodčne nerednosti je najboljše zdravilo Trinerjevo Grenko Vino. Sčisti zamašena čreva, pomaga pri prebavi, zopet vrne zdrav tek in ojači vaš sistem. V lekarni vprašajte tudi za Triner's Cough Sedative, ki bi moral biti v vaši hiši za jesenski prehlad. Ako teh zdravil ne dobite v svoji bližini, pišite na Joseph Triner Co., Chicago, Ill. (Ad.)

Naznanilo.

vsem tistim, kateri hočejo poslati dolarje v staro domovino.

DOLARSKA IZPLAČILA — izvršujemo v vseh delih Jugoslavije za pristojbino 4%, istotako v Italijo—zasedeno ozemlje za pristojbino 3%.

POŠILJATVE V DINARJIH IN LIRAH — izvršujemo najtočneje in po jako zmernih cenah. Za vsako pošiljatev preskrbimo podpisano izplačilno potrdilo prejemnika.

Brza in točna postrežba v vseh ozirih zajamčena.

DENARNE VLOGE prejemamo na "Special Interest Account" in jih obrestujemo po 4% mesečno obrestovanje.

NAJSTAREJŠA JUGOSLOVANSKA POTNIŠKA POSLOVNICA

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

G. K. CHESTERTON:

ČETRTEK.

Poslovenil Oton Župančič.

(Nadaljevanje.)

Odkonca so se mu zdeli vsi razen kuštravega Gogola čisto navadni ljudje. A ko jih je natančneje motril, je zapazil pri vsakem, kakor pri možu kraj reke, kakršnokoli demonično posebnost. Tisti kremžasti smeh, ki je kazil obraz njegovega spremljevalca, je bil značilen za vse: vsak je imel po bližjem opazovanju nekaj nenormalnega, komaj človeškega na sebi. To si je mogel razlagati edino tako, da so vsi prav taki kakor drugi spodobni in dobro vzgojeni ljudje, le da je vrhu tega njih podoba popačena po krivem, vegastem zrcalu.

Samo na poedinih vzgledih je mogoče predočiti to napol skrito ekscentričnost. Symeovemu ciceronu je bilo ime Pondeljek; to je bil odborov tajnik; kaj strašnejšega nego njegov krivousti smeh? Kvečjemu grozni, veseli smeh predsedničkov. A sedaj, ko je Syme lahko opazoval zložno pri luči, so se pojavile še nove posamoznosti. Njegov plemeniti obraz je bil tako upadel, da se je Syme vpraševal, ali ga ni razdela bolezen; vendar je globoka otožnost njegovih temnih oči temu oporekala. Tega moža ni mučila telesna bolečina. V njegovih očeh je žarela dušna muka, čisto v mislih skrita bolest.

In ta potuza se je ponavljala pri slehernem te tovaršije; vsak je bil tajno in po svoje spačen. — Poleg njega je sedel Torek, kodroglavi Gogol, čigar blaznost je bila bolj vidna. Temu sosed je bil Sreda, neki marki de Saint-Eustache, prepoj karakteristična figura. Na prvi pogled nisi našel na njem ničesar izrednega, samo da je bil on edini od omizja, ki je nosil elegantno obleko tako, kakor da je res njegova. Imel je črno štirioglato francosko brado, in črno angleško suknjo, še bolj na ogle. A Syme, tenak v teh stvareh je nekako začutil, da plava okoli tega moža močna atmosfera, močna, dušeča atmosfera. To je spominjalo podzavedno omotičnih in mrtvaških svetil v mračnejših pesmih Bryonovih in Poejevih. — Poleg tega se ni ločila njegova obleka po svetlejših barvah, temveč po volnejšem blagu; črno sukno njegovo je bilo videti bogatejše in volnejše nego sukno črnih sene okrog njega, kot da je sestavljeno iz globljih tonov. Kakor da je samo zato črno, ker je iz preprostega škrlata. Brada kakor da mu je samo zato črna, ker je pretepeno višnjeva. In iz mračne gošče te brade so gledale njegove temnordeče ustnice polteno in prezirno. Naj je bil karkoli, Francoz ni bil; nemara Jud; a mogoče mu je bila domovina še globlje v temnem srcu jutrovih dežel. Na živo pisanih perzijskih opekah in slikah, kjer so vpodobljeni tirani na lovu, vidiš prav take mandljaste oči, enake črno-višnjeve brade, iste krute, škrlatne ustnice.

Potem je bil Syme in zraven njega zelo star mož, profesor iz Wormsa, še vedno Petek, čeprav je bilo od dne do dne pričakovati, da se njegovo mesto izprazni. Dasi bistrega duha, je bil že precej na koncu: ostarelost, zadnji razpad. Lica so mu bila tako siva kakor dolga siva brada, po dvignjenem čelu mu je tekla brazda mirnega brezupa. Nobeden drugi, niti Gogol, ni bil v tako žalostnem kontrastu s svojo svatovsko obleko. Rdeči cvet v njegovi gumbnici je še večal bledobo tega kakor svinčenega lica; kakor da je par pijanih dandijev našemilo mrliča s svojimi oblekami. Kadar je moral vstati ali sesti, kar ni šlo brez hudega napora, se je izražalo v njegovih gibih nekaj hujšega kakor utrujenost, nekaj neopredeljivega, spojenega z grozoto vsega prizora. To ni bila samo hroma matorost, temveč trchnoba! Še druga misel je šinila Symeu skozi drhteče možgane. Ni si mogel kaj, mislil si je: ko se mož prihodnjič zgane, mu odpade noga ali roka.

Konec mize je sedel Sobota, najnavadnejši med vsemi, ki pa je Symea najbolj mešal. Majhen plečat mož, z mračnim, širokim, gladko obritim obrazom; doktor Bull, zdravnik. V njem se je družila neprisiljenost z neko domačo uljudnostjo, ki jo nahajamo često pri mladih zdravnikih. Svojo lepo obleko je nosil bolj smelo nego mirno, držal se je večinoma na smeh. Na njem ni bilo prav ničesar čudnega, le da je nosil temne naočnike. Mogoče je bil to samo crescendo njegove dotedanje nervozne domišljavosti, toda ti naočniki so bili Symeu strašni; spominjali so ga napolpozabljenih grdih pravljic o novcih, vtaknjenih mrtvaškim glavam v oči. Syme ni mogel odtrgati oči od teh črnih očali in od tega srepega smeha. Polomljeni profesor ali bledi tajnik bi jih bil lahko nosil. Mladi, krepki mož pa je bil ž njimi prava zagonetka. Ključ do tega obraza je bil skrit pod njimi, tako, da nisi vedel, kaj pomeni njegov smeh in ta resnost hkrati. To in neka preprosta možatost, ki ji na večini drugih ni bilo sledu, je Symeu pričala, da bo ta najzlobnejši med temi zlobnimi možmi. Syme si je celo mislil, da si skriva oči, ker bi bilo vanje pogledati pregrozno.

ŠESTO POGLAVJE.

Razkritje.

Taka je bila šestorica mož, ki se je bila zarotila razdejati svet. Syme si je vseskozi prizadeval, da bi ostal vpričo njih ravnodušen. Včasih se mu je za hip zazdelo, da so vse te njegove domneve subjektivne, in da ima pred seboj čisto navadne ljudi, katerih eden je star, drugi nervozen, tretji kratkoviden. Ali misel na nekak prekočuten simbolizem se mu je vračala in vračala.

Ko je prišel Syme mednje, se je pletel razgovor mirno naprej; in presenetljivo je bilo nasprotje med mirnim in neprisiljenim tonom in med strašno vsebino njih besed. Razpravljali so temeljito o komplotu, ki ga je treba nemudoma izvršiti. Natakar spodaj je bil povedal čisto prav, da se razgovarjajo o bombah in kraljih. V treh dneh se je imel sestati v Parizu car s predsednikom francoske republike, in na tem prisojnem balkonu, sklonjeni vsak nad svojo gnjat z jajci, so ukrepali ti veseli gospodje o smrti obeh. Določili so tudi, kdo naj vrže bombo: črnobradi marki.

V drugačnem položaju bi bila neposredna bližina tega pozitivnega zločina Symea iztreznila ter ga ozdravila njegove samo mistične groze. Mislil bi bil samo, da je treba rešiti vsaj dva človeka, da jih ne raztrga železo in plin. V resnici pa ga je prešinil tačas nove vrste strah, ki je izpodrinil ves njegov moralni odpor in socijalno odgovornost: ni se bal več za carja niti za francoskega predsednika — zbal se je zase. Večina zborovalcev se je zanj malo zmenila; stikali so glave in se držali vsi zelo resno, samo tajniku je preletel včasih poševen smeh preko lica, kakor blisk preko neba. A nekaj je Symea trajno begalo, nazadnje plašilo: predsednik ga je neprenehoma gledal srepo in z velikim zanimanjem. Ogromni mož je bil čisto miren, a modre oči so mu bulile iz glave in so bile ves čas uprte v Symea.

Symea je prijelo, da bi bil planil in se vrgel preko balkona. — Pod predsednikovim pogledom mu je bilo, kakor da je prozoren liki steklo. Niti malo ni dvomil, da ga je Nedelja, na tih in izreden način prepoznal za ogleduha. Ozrl se je z balkona in videl naravnost spodaj stražnika, strmečega proti svetlim ograjam in drevju v solncu.

Sedaj ga je obšla velika izkušnjava, ki ga je mučila več dni potem. Vpričo teh mogočnih in zopernih mož, ki so bili voditelji anarhije, je malone pozabil šibke in fantastične osebe poeta Gregoryja ki je bil samo estet anarhije. Sedaj se ga je domislil z ljubeznijo, kakor davnega druga, kakor otroka, s katerim sta se skupaj igrala. A domislil se je tudi, da se mu je bil zavezal z veliko obljubo. Obljubil mu je bil, da ne bo nikdar storil prav tega, kar je hotel storiti sedaj: obljubil mu je bil, da ne bo skočil s tega balkona in govoril s tistim-le policistom.

(Dalje prihodnjič.)

Veleposestnica žena rdečega gardista.

Komisarijat za poljedelstvo je potrdil izgon cele vrste veleposestniških rodbin, ki so se imeli izseliti, je bila tudi veleposestnica Šamšurina, ki je bila že do revolucije lastnica 32.000 desetin zemlje. Šamšurina se je izognila odhodu s tem, da je poročila nekega demobiliziranega rdečega gardista.

Pregled evropskega položaja.

Na mednarodnem socijalističnem kongresu v Marsaillesu se je živahno razpravljalo o problemih evropskega miru. Anglež Buxton, ki je bil član Macdonaldove vlade, je izjavil, da je garancijski pakt vojaška nevarnost, naperjena je proti Rusiji in lahko razdeli Evropo v dve bojišči. Angleška delegacija zahteva, da naj se oživi ženevski protokol, ki naj se revidira in razširi, pa bo mogel prinašati velike koristi. Nemški delegat Hilferding je izrekel mnenje, da je stara oblika socijlistov, odgovoriti na vojno s štrajkom, že padla. Novi časi zahtevajo nova sredstva in novo sredstvo je lahko Društvo narodov, v katero naj vstopi Nemčija s pravicami, kakor jih imajo drugi narodi. Hilferding je nadalje zahteval vstop Rusije in Zedinjenih držav v Društvo narodov. Glede te institucije mora socijalistična internacijonala slediti politiki, ki se naslanja na nastopne formule: varnost, razsodišče in razoroževanje. Naša kritika nad društvom narodov ni naperjena proti misli zveze narodov, marveč samo proti nekaterim njegovim dejanjem iz preteklosti. Leon Blum je izvajal, da danes ne gre več za to, da se združujejo že zvezane sile, marveč gre za ustvaritev pakta, kateremu bi na temelju enakosti pristopila tudi Nemčija. Vojna je preložila težišče sveta izven Evrope. Ker boljševiška propaganda ni mogla prodreti v proletarijat zapadnih dežel, se je obrnila proti vzhodu, da vzbudi tam fanatičen nacionalizem in spravi na dan verske in plemenske boje. Ameriški delegat Hillquit je govoril o mirovnem problemu, ki se brez pomoči Zedinjenih držav ne da rešiti. Socijalistične stranke so vedno protestirale proti vojni in so se vedno zavzemale za takojšni mir, toda socijalistično gibanje je preslabo in stranke nimajo dosti jasnega razgleda o nevarnosti imperijalizma. Socijalistična internacionala mora ameriške socijaliste navezati nase in Ameriko pridobiti za člana Društva narodov. Ako ne pristopita Amerika in Rusija k Društvu narodov, je tako, kakor da takega društva ni.

*

Posebna komisija je predložila cerkveni konferenci, ki se vrši v Stockholmu, pet resolucij. Vojna kot sredstvo za reševanje mednarodnih sporov, zlasti vojna, nastala z zavratnostjo in v zvezi z nasilstvom, je nezdružljiva z nazori in ravnanjem Kristove cerkve. Dolžnost cerkve je, da uveljavi vso svojo težo in ves svoj vpliv v smeri k bratski organizaciji med narodi. Ne dotika pa se resolucija vsakemu narodu dovoljene pravice do lastne obrambe proti napadom ali zatiranju. Cerkev smatra za sedanjo službeno organizacijo v svrho vspostavitve mednarodnega sporazuma Društvo narodov in priporoča isto s povdarkom kristjanom v nadi, da bo moglo s pomnožitvijo števila svojih članov in narastka svojega moralnega vpliva razvijati praktično učinkovanje. Cerkev smatra za mednarodno vsem državam pristojno obveznost, varovati pravice narodnih, verskih in plemenskih manjšin. V teh manjšinah vidi brate v stiski, ki so potrebni sočutne pomoči in naglaša, da ima cerkev sama obveznost, da nastopa za v svojih deželah nahajajoče se manjšine kot zaščitnica in braniteljica. Cerkev se zavzema za stalno mednarodno razsodišče, kateremu naj se izročajo vsi spori, ki bi sicer lahko vodili do vojne. Z enako odločnostjo se bori cerkev za splošno razoroženje.

*

"Taegliche Rundschau," ki je Stresamannov organ, piše glede francoskega odgovora na nemško noto nastopno: Francoski odgovor se peča stremi v nemški noti omenjenimi točkami (razsodišče, vstop Nemčije v Društvo narodov in razmerje varnostnega pakta napram mobstoječim pogodbam) obširno in naglaša, da bi nadaljnje izmenjavanje not ne vodilo do željenega cilja, ne vsebuje pa nikakih določenih predlogov za pogajanja. "Vossische Zeit" izvaja, da stoji državni kabinet v zunanjepolitičnem vprašanju pred odločitvijo, ali misli, da je bilo že dovolj not in ali je pot do konference za varnostni sporazum pripravljena? V poučenih krogih so mnenja, da ni nobene ovire več za tako konferenco. Nemški nacionalisti so objavili resolucijo svoje deželne zveze, ki pravi odločno, da ne bo sprejet varnostni pakt; zato poskrbe več nemško-nacionalni ministri in poslanci. Organ centruma "Germania" izvaja, k temu, da jezi državni kaneler Luther na svojih prsih dvojezično strupeno kačo. S priobčitvijo nemškonacionalne resolucije se ustvarja nova nevarnost.

"Muenchener Neueste Nachrichten" so s francoskim odgovorom na nemško noto skrajno nezadovoljne. Pravijo, da se Francija nikakor ne premakne s svojega intransigentnega stališča. Briand dobro ve, da se Nemčija poniža in ostane brez svoje volje, kakor hitro bo pripadala Društvu narodov. Z nobeno besedo se ne priznava žrtve s strani Nemčije, ako opušča prostovoljno na zapadu velike ljudske in deželne dele, to so žrtve, ki jih ne sme storiti noben narod, ki ima še voljo do življenja. Francoski ministrski predsednik ponavlja z gladkimi besedami svoje v noti dne 16. junija postavljene zahteve in odklanja v odgovoru 20 julija podane nadaljne predloge. List se spodtika nad izvajanji v francoski noti, zlasti nad trdnostjo francoske vlade, s katero vztraja pri sklenjenih pogodbah. Francoski predlog o paktu označa za dopolnitev versaillske pogodbe. Nota naglaša, da se aliirane vlade sklicujejo samo na svoje prejšnje izjave, da je po njihovem pojmovanju vstop Nemčije v Društvo narodov temelj za vsak sporazum glede varnosti. Nemcem vsebina note ni všeč, zato bi imela nemška vlada ež težek boj, ako resno misli na dosego končnih sporazumov v smislu evropskega miru.

"Muenchener Neueste Nachrichten": Nemška vlada je takoj odgovorila in izjavila, da pozdravlja predlog za sestanek juističnih izvedencev Nemčije, Belgije, Francije in Anglije, da dobijo nemški izvedenci priliko, poučiti se o nazorih aliiranih vlad glede justične in tehnične strani v razpravi se nahajajočih problemov.

*

Senzacijo je vzbudil članek grofa Guy de Montjoua v listu "Journal des Debats", ki se bavi s položajem v Maroku. Odločno svari pred vsakim optimizmom. Mirovna ponudba s strani Abd el-Krima je samo komedija z namenom, da vara Francoze in si pridobi časa za nove operacije. Abd el-Krim je pač vojskovodja in pa suveren nad kabilskimi rodovi, ki so se združili samo proti skupnemu sovražniku. Koalicija bi se takoj razšla, ako bi se ji hotel vsiliti mir. Cilj Francije ne more tičati v tem, spraviti zopet k pokorščini vse disidentne rodove, kajti ako bi se to zgodilo, bi stali čez čas znova pred enakimi razmerami. Do prekinjenja operacij po deževni dobi mora iti le še za to, da se s pomočjo mornarice in letal zasede Ajdir in okolico do 20 kilometrov. Tam je sedišče Rifa in s to zasedbo bi bil Ab el-Krimov prestiž zadet v živo. Rifova armada bi bila danes razdvojena in desorganizirana. Edino ta pot vodi, po mnenju člankarja, do rešitve maroškega problema, drugače pojde še dalje in Maroko pomeni lahko še svetovno nevarnost.

Poroka.

V Trstu se je poročil dr. Janko Vovk, član uredništva "Edinosti," z gospodično Ido della Saria, učiteljico na slovenski zasebni šoli.

Iščem svojega brata ANTONA KNAUS, star okrog 40 let, doma iz Dolenje vasi pri Ribnici. Pred tremi leti je odšel od tu in pozneje sem čul, da se nahaja v premogarskem okraju države West Va. ali pa Penna. Če je komu kaj znano, naj mi poroča, za kar mu bom hvaležen. **Frank Knaus, 3925 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.**
(3x 23,24,26)

OPICA — NEČAKINJA ČLOVEKA

Doslej smo vedno slišali, da človek izvira od opice, kakor je to skušal dokazati Darwin pred skoraj sto leti, in da je ta žival torej takorekoč naš oče, ali če hočete, tudi mati.

Zadnje čase so nekateri znanstveniki pri svojem raziskovanju o postanku človeka prišli do zaključka, da ne izviramo od opice, ampak baš nasprotno, da smo ji mi oče in mati.

Že delj časa so nekateri antropologi pozorni na gotove posebnosti pri opicah, ki jih je smatrati kot degeneriranost prvotno človeških lastnosti. Toda celo teorijo je o tem postavil angleški anatom professor Wood Johns, ki je rekel pri predavanju na univerzi v Melbourneu:

"Opica ni mati človeka, tudi ne njegova teta. Kvečjemu je njegova nečakinja. Opica izvira od človeka, in ne človek od nje."

Johns razlaga metode, po katerih so hoteli doslej znanstveniki dokazati, da so naši pradedi, oziroma prababice skakale po drevesih kot opice. Anatom pobija te metode in pravi, da je poskusil najprej ločiti prirojene lasnosti človeka od pridobljenih. Njegova raziskavanja so dovedla do zanimivega zaključka, da predstavlja človeška opica kasnejšo obliko razvoja kot pa človek. Oba, človek in opica, izvirata od nekega še prejšnega bitja, toda človek se je hitreje razvijal in zato tudi poprej razvil, dočim je opica zaostala. To da se da tudi dokazati na poedinostih lobanje. Človeku najbližja opica je orang-utang in ne gorila, kot so doslej nekateri mislili.

"Čas je," izjavlja profesor Johns, "da ljudje opuste zmotno naziranje, da je Darwin nedvomno dokazal razvoj človeka in opice. Iskanje po takozvanem missing linku (prehodu med opico in človekom) nima smisla, ker se je človek veliko prej začel razvijati, veliko pred dobo iz katere izvirajo najdbe, na katere so naleteli v razmeroma mlajših dobah naše zemlje."

Tako prof. Wood Johns. Sedaj pa res ne vemo več, ali so nam opice bile matere, ali pa smo mi njihovi očetje. Izgleda torej, da smo si še vedno sorodni v prvem kolenu. Johns gre še dalje, trdeč, da gre naša žlahta do tretjega kolena. Menda bo res, zakaj navadno le opica posnema človeka in ne obratno!

Kje se nahaja moj sin ANTON KOŠIR, rojen leta 1901 v Borovnici na Kranjskem; je srednje postave in kostanjevih las. Dne 11. septembra je šel z doma ob 6. zvečer in je imel na sebi plavo srajco, sive hlače, siv klobuk pa rjave čevlje; bil je brez rekelca. Ker se bojim, da se mu je um zmračil, zato prosim, cenjene rojake, če kdo kaj ve o njem, da mi poroča in javi njegov naslov, za kar mu bom zelo hvaležen. — **Anton Koši, Box 332, Library, Pa.**
(4x 25,26,28,29)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA' NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

SKUPNO POTOVANJE V JUGOSLAVIJO IN ITALIJO ZA BOŽIČ

s parnikom

"PRESIDENTE WILSON"

kateri odpluje

dne 24. novembra, 1925

Potnike bo spremljal do Trsta in Ljubljane naš dolgoletni uradnik Josip Rems, ki bo zajedno pazil, da bodo imeli vsi potniki udobno potovanje in pazil za njih prtljago.

Cena voznemu listu III. razreda do Trsta $100.00 z vojnim davkom vred, do Ljubljane pa $101.06; vozni listek *do Trsta in nazaj stane pa samo $162.00 in $5.00 vojni davek*, nedržavljani plačajo tudi "head tax".

Kdor hoče preživeti božične praznike v krogu svojih staršev in sorodnikov ter vzbuditi spomine na svojo nežno mladost, slišati pritrkovanje zvonov domačih cerkva in mile pesmi ob polnočnici, naj se čimprej priglasi: na razpolago imamo na parniku kabine III-razreda v posebnem oddelku, tako da bodo naši potniki čisto za sebe.

Zunaj ostanete lahko eno leto ter se vrnete v Združene države ne oziraje se na kvoto s tem, da dobite ameriško vladno dovoljenje za povratek. Prošnje za taka dovoljenja preskrbljujemo mi.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT ST., NEW YORK

Popolnoma varno naložite denar v

LJUBLJANSKO POSOJILNICO

V Ljubljani, Mestni trg štev. 6, Jugoslavija

Hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje najbolje.

AMERIKANCI! Nalagajte svoje prihranke v Ljubljansko posojilnico!

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane $3.00.

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Zaupanje

se zahteva pri izberi pravilnih zdravil za vašo bolezen. Tisočere zadovoljne družine priporočajo

Severa-ova Družinska Zdravila

Skrbno so sestavljena ter jih priporočajo oni, ki so jih uporabljali, zastran njihove uspešnosti in poštene kakovosti. Če so se jih poslužili pravočasno, je bila marsikatera bolečina odstranjena in marsikatera nevarna bolezen preprečena. S tem so se iznebili stroškov in trpljenja. Tukaj je nekaj uporabnih zdravil:

Severa's Antisepsol.
Antiseptična razredčina za krajevno uporabo. Antiseptično sredstvo za izmivanje ust, za grgranje, zoper slabo sapo, zgago, hripavost in unete čeljusti.
Cena 35 in 50 centov.

Severa's Regulator.
Splošna tonika za zdravljenje bolezni, ki so posebno ženskam lastne.
Cena $1.25.

Severa's Esko.
Antiseptično mazilo. Namenjeno za odpomoč srbečici in drugim unetjem kože.
Cena 50 centov.

Severa's Cough Balsam.
Prijetno in uspešno sredstvo za zdravljenje kašlja, katerega povzroča unetje v grlu, ponavljajočega se kašlja in hripavosti.
Cena 25 in 50 centov.

Severa's Gothardol.
Liniment samo za zunanjo uporabo Priporočljiv za lokalno zdravljenje revmatičnih ali nevralgičnih bolečin, izpahkov, odrgnenj, otekln, okorelih mišic, krčev v mišicah in okorelih sklepov.
Cena 30 in 60 centov.

Severa's Pills.
Zoper zaprtje, bolestni glavobol, omotico in rmenico, ki je posledica zaprtja.
Cena 25 centov.

Severa's Esorka.
Zanesljiv mirilec želodca in odvajalna tonika, ki oživlja in ojačuje. Priporočljivo za stare in občutljive ljudi ter one, ki se jim obrača na boljše. Vsled novih zdravilnih sestavin je izborno zdravilo zoper neprebavo, zaprtje in nedelavno stanje prebavnih organov.
Cena 75c in $1.50.

Severa's Nervoton in Nervoton Tablete.
Kombinacija tekočine in tablet. Priporočljivo za odpravo nervoznega izčrpanja nespečnosti ali pomanjkanju spanja, ki je posledica nervoznosti.
Cena $1.25.

Vprašajte najprej v lekarni. **W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa**

BRIGITA

ROMAN. — Spisal C. M.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

22 (Nadaljevanje.)

— Skozi stranska vrata?

Teo se je tako nesramno smehljal da bi ga Herbert najrajše zgrabil za vrat ter stresel. Spleh ni maral Teona ter ga je trpel le iz obzirnosti do tete in strica.

— Zelo radoveden si, moj dragi, — je rekel Teo porogljivo. — Po galantnih potih hodi človek najrajše skozi stranska vrata. Človek tudi ne ljubi, da bi ga kdo izpraševal glede tega.

Ustnice Herberta so se nervozno tresle.

— Če greš po takih potih, ne smeš pozabiti, da je ograja prozorna.

Teo se je še bolj nesramno smehljal.

— Aha, — ti si videl . . .

— Da si govoril z neko damo, nič drugega, — je odvrnil Herbert odločno.

— Potem mi ni treba dajati nikakih nadaljnih pojasnil.

— Tega ti ni treba. Ne zdi pa se mi zelo častno od tebe, da pozoveš mlado deklico semkaj na sestanek. Ljudje bodo pričeli govoriti o njej.

Teo se je smehljal.

— To je zavist razredu brez cvetka, moj dragi. Ti mi ne privoščiš sreče pri ženskah.

Herbert je zardel od jeze. Kljub temu pa se je obvladal ter rekel:

— Tvoje "sreče" pri ženskah? No, za to "srečo" te pač ne zavidam.

— Mogoče pa pri tej. Ves čas si skušal zriniti me z njene strani, kakorhitro si naju videl skupaj, — je rekel Teo.

Herbert je zopet zardel. Ni mogel trditi, da nima Teo prav.

— Mislim si dosedaj, da se mlada dama izogiba tvojim vsiljivostih. Sedaj pa sem videl na lastne oči, da je stvar drugačna.

Nekaj časa sta šla molče drug poleg drugega. Nato pa je rekel Herbert resno in odločno:

— Prosim te resno, da si previden, Teo. Če nočeš storiti tega iz obzira do mlade deklice, stori to iz obzira do samega sebe. Gospa Mihaelis te ne spusti iz oči in da je zmožna napraviti škandal, tega mi ti ni treba posebej pripovedovati.

Teo se je ugriznil v ustnice.

— Ta ženska je obsedena od vraga, — je rekel brutalno.

Herbert se je obrnil ter odšel s kratkim pozdravom.

Vedno je moral misliti na to, da bo postala tudi Brita žrtev bratranca. Ta misel mu je povzročala bolečine.

— Ni hotela drugače, — si je mislil ter se skušal potolažiti na ta način.

Tako je prišlo, da se je pri zadnji prireditvi drugače obnašal napram njej. Če bi Brita vedela, v kakšen sum je zagazila!

V globini svojega srca se je veselila svoje nove obleke ravno zaradi tega, ker si je mislila, da jo bo videl v njej Herbert Frensen. Ko je danes pomagala pri vseh delih, je razmišljala, če se bo tudi danes tako obnašal.

Njegov obraz je bil tako hladen in strog. Drugače je bil sicer ponosen, a zelo prijazen ž njo in kadar je igrala in pela, je zapazila v njegovih očeh celo radosten blesk.

Gospa Klavdina je vedno govorila prijazno o Herbert Frensenu. Cenila ga je visoko. Moral je biti dober, plemenit človek, kljub njegovemu ponosu.

— Poglejte zunaj v šotorih, če je vse v redu, — je rekla gospa Palčič ter predramila Brito iz njenih sanj.

Zganila se je ter odhitela ven.

X.

Že ob petih so dospeli prvi gostje. Brita se je ravno nahajala pri gospej Klavdini v veliki sprejemni dvorani, ko so se pripeljali prvi vozovi.

Krasno poletno vreme je obetalo kar najboljšo zabavo. Prejšnjega dne se je pojavila nevihta, ki je izčistila in osvežila ozračje ter pregnala prah.

Drug za drugim so prihajali gostje.

Stara dama je sprejemala goste ter izgledala svežejše in boljše kot že več let. Kljub svoji starosti je bila še vedno lepa prikazen.

Brita je stala poleg nje kot pooseblјena spomlad. Vsi so s presenečenjem opazovali njeno elegantno prikazen. Marsikdo je bil zelo presenečen da je ta ponosna, lepa deklica le družabnica gospe Klavdine. Ni izgledala kot taka in gospa Klavdina je tudi postopala ž njo bolj kot z domačo hčerko kot pa uslužbenko.

Gostje, ki so večkrat prihajali v hišo, so se že seznanili s to "muho" gospodinje.

Celo žena dr. Frensena se je čudila, da si je znala Brita na tak način zavojevati ponosno srce stare dame. No, stari dr. Frensen se ni čudil. Le on sam je vedel, zakaj je gospa Klavdina tako hitro vzljubila Brito Lossen.

Potem ko so gostje zavžili okrepčila, so odšli ven, na veliko teraso parka. Na veliki trati pred teraso se je priredilo vsakovrstne igre.

Na terasi in pod nekaterimi košatimi lipami so bili postavljeni vsakovrstni šotori. V tem se je serviralo sekt, ohlajen na ledu, v onem pa sladoled in druge sladkarije.

Na odprtem podiju terase pa je igrala vojaška godba.

Teo Frensen je več kot enkrat skušal izolirati Brito. Njena hladnost ga je vedno bolj in bolj razvnemala. Ko jo je danes videl pred seboj, lepšo kot kedaj poprej, se ga je lotila glede mlade deklice strast, ki ga je malodane spravila ob razum. Kakorhitro je prišel v njeno bližino, ji je pričel šepetati najbolj vroče približnjenosti, a v vsakem slučaju se je obrnila od njega. To pa je še bolj podžgalo mladega moža, ki je bil vajen zmag in za katerega je bila drugače taka igrača preslepiti ženska srca.

Enkrat ji je rekel pritajeno, a z razburjenim glasom:

— Kako dolgo me boste še pustili koprneti, dražestna gospodična? Ali ni moja ponomajna ljubezen še omehčala vašega ponosnega srca?

Brita je vrgla glavo nazaj ter hotela mimo njega. On pa ji je zastavil pot.

— Prosim, pustite me mimo, gospod poročnik, — je rekla energično.

— Ne, dražestna čarovnica, dokler mi ne naklonite pogleda iz svojih lepih oči. Prav nič vam ni treba podžigati plamen v mojem srcu. Obožujem vas. Tako kot vas nisem ljubil še nobene ženske.

SAMO ŠEST DNI PREKO

Z OGROMNIMI PARNIKI NA OLJE

FRANCE 3. OKTOBRA

PARIS 17. oktobra.

HAVRE — PARIŠKO PRISTANIŠČE

Kabine tretjega razreda z umivalniki in tekočo vodo za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pijača.

19 STATE STREET NEW YORK

ALI LOKALNI AGENTJE

Brita bi si najrajše zamašila ušesa ter zaprla oči. Vsaka njegova beseda je pomenjala zanjo žaljenje, kajti natančno je vedela, da se hoče le igrati ž njo.

Rdečica ji je oblila lice. Tedaj pa je na srečo zagledala Friderika, ki je prišel mimo s tableto, na kateri so stala okrepčila.

— Friderik, gospod poročnik hoče okrepčila, — je zaklicala.

Ta je stopil k obema in Brita se je lahko izmuznila. Komaj pa je napravila par korakov, ko je stal pred njo Herbert Frensen. Njegove oči so zrle hladno in krog njegovih ustnic je ležal ironičen izraz. Stal je nedaleč z gospo Klavdino in oba sta opazovala Brito in Teona. Niti enega koraka bi ne napravil proti obema, če bi ga gospa Klavdina ne prosila, naj pokliče Brito.

— Gospa Stenska vas prosi, da stopite k njej, — je rekel hladno.

Prestrašena se je ozrla v njegove mrzle oči ter povesila glavo. Nekoliko omilil se je trdi blesk v njegovih očeh vspričo tega ganljivo-ljubkega prizora proti svoji volji, ob njen strani. Ker pa je vendar moral nekaj govoriti, je vprašal dvorljivo:

— Upam, da se dobro zabavate danes, milostljiva gospodična?

To ni bilo niti duhovito, niti zabavno, a obraz deklice je takoj izgubil žalostni izraz in njene oči so zopet zablestele.

— Da, kaj mično slavje je to, — je rekla ter vzdihnila ob misli na vsiljivosti Teona.

Herbert pa jo je motril od strani. Njen čisti profil se mu je zdel tako lep, da bi najrajše neprestano zrl nanj. Naravnost mučilo ga je, da je moral to deklico v svojih mislih spraviti v stik s svojim bratrancem. Ali je ni videl s svojimi lastnimi očmi v parku ž njim? Drugače bi se mu zdelo nemogoče, da bi mogla priti na tak sestanek.

(Dalje prihodnjič.)

Arkadij Buhov:

Ne znam.

Z zavistjo in tiho žalostjo čitam dobro, jedrnato napisan epovesti znamenitih pisateljev. Vse svoje žive dni nisem in ne bom napisal nobene večje, resne povesti, pa naj mi pridejo pod roko še tako prekrasne in sijajne teme. To spoznanje človeka boli. Poleg drugih vzrokov, ki so neobhodni za tako povest, me zelo ovira moja, včasih morda preveč razvita vestnost.

Nedavno so mi pravili o nekem študentu, ki je zbiral po groših denar samo za to, da bi si kupil mladega bernardinca. Zbral je trideset rubljev, skoparil je na vseh koncih in krajih ter si kupil psička. Skrbel je zanj, zelo ga je imel rad, čez štiri mesece so mu ga ukradli. Študent je postal pijanec. Pes je na pragu poginil.

— Evo, napišite na to temo povest. Tema ni obrabljena, lahko opišete, kaj vse je preživljal študent, kakšna je bila psihologija bernardinca ko je umiral iz hrepenenja po gospodarju . . . A vi se noč te lotiti tega.

— Psi od dolgega časa ne poginejo, sem užaljeno odklonil ta predlog in bil sem že vnaprej prepričan, da se mi to ne posreči, — dajo jim žvepla, pa ozdravijo.

— No, pa kaj spremenite.

— Kaj bom tu spreminjal? Da so študenta ukradli in da je začel bernardinec popivati?

— Saj vam ne vsiljujem. Kakor vam drago. Drugi bi napisal in bi nastala prav dobra povest.

— Pa naj piše kdo drugi.

In vendar ni začel pisati oni, meni neznani drugi, temveč jaz sam. Zvečer sem naprosil vse, naj se čim manj zmenijo zame, nato se mzaprl telefon in sedel k pisalni mizi.

Povesti nikakor ne znam pisati.

* * *

"Bila je pomlad" . . .

Od te prve vrstice mi je zadišalo po dobrem literarnem zanosu, ki človeka tako očara v delih tujih avtorjev. To je bil zelo dober začetek, toda plah in mučen dvom se mi je začel takoj plaziti po duši.

Recimo, da prečitajo mojo povest v Irukstku. Pri njih se spoznadjo bržkone spleta predstava o krpah kopnečega snega, o zrahljani kapnci in velikih toplih rokavicah. Če oblečem svojega junaka v lahko suknjo, če mu pripnem rožo in ga prisilim stopiti na cesto brez galoš, ni dvoma, da Irkutjani in njihovi najbližji sosedi takoj uganejo, da je moj junak idiot ali pa da gre ves obupan po pogovoru z ljubljenim dekletom zmrzovat na drugi konec mesta. Če ostanejo pri prvem prepričanju, se jim bo zdela povest humoristična in se bodo vsaki junakovi besedi, naj mu položim na jezik karkoli, smejali. Dobro srce mi pa ne dovoli izpostavljati človeka zasmehovanju. Torej, dati mu je treba ljubljeno deklico, o kateri poprej sploh nisem mislil. To je v povesti bitja odveč. Ona se bo čez čas vrtela pod peresom, motila po potek dejanja, dokler v sveti jezi ne uničim njenega življenja pod tramvajem poljubne smeri. Ni te treba, dekle.

Imenitno. Tudi pomladi ni treba. "Bila je tiha, vesela jesen." To je celo lepše in diši takoj po nečem otožnem, liričnem. Jeseni oblačijo ljudje, ki še niso mogli vzeti iz zastavljanice ali naročiti novega površnika, vse, kar jim pride pod roke. Sicer pa zahteva mirna jesen tudi v Irkutsku za podlogo vsaj nekaj vate. Položim jo seveda, ni mi je žal, toda kako bodo gledali junaka v kakem majhnem južnem mestu, kjer se spomnije batirane suknje šele v decembru.

To je najbrže Samojed — si bo mislil tuzemski čitatelj, — kdo pa hodi v avgustu v topli suknji . . . Ne morem trpeti povesti iz samojedskega življenja.

Morda vi, ki niste pisatelj, ne boste tega razumeli, toda jaz lahko že vnaprej doživim občutek avtorja, pri katerem smatrajo korenjaškega, lepega mladeniča, ki hodi v študentovski uniformi in zlaga skrivaj pesnice, za potepuha, ki zajtrkuje dan na dan same stearinove sveče. Ne brez ljubljenega dekleta ta reč menda res ne pojde. Ves obupan sem se lotil krasnega liričnega začetka in napisal:

"Anjuta je bilo prav čedno dekle, z velikimi plavimi očmi, ki jih je znala zelo lepo povešati."

Nastopila je težka minuta. Ker mi je bila fabula draga, sem moral mirno in energično napisati: "Zato jo je pa študent Čikasov ljubil." Če takoj ne ugotovim tega dejstva, mi ne preostaja drugega, nego da spregovorim vsaj kratko o Anjutinem življenju, o njenem značaju in besedo dve o njeni zunanjosti. Kaj ima opraviti tu študent in njegov pes, če pa zavzame ta punca, ki sem jo že začel sovražiti, kar štiri strani besedila in pusti za glavne junake dvanajst vrstic? Zdaj, če ukrotim to žensko z njenim skominami, bo treba priznati, da jo je študent Čikasov ljubil samo radi omenjene lastnosti — da je znala povešati oči.

Tedaj nastane vprašanje, kje pa je mogel Čikasov opaziti, da poveša oči? Gotovo pri nji doma. Saj ni mogoče, da bi Anjuta nepričakovano ustavila Čikasova na cesti, da bi stopila z njim v stran ter začela dvigati in povešati oči, da bi se kar tu na cesti zaljubil v njo povsem tuj mladenič. Če je pa videl Anjuto v svojem stanovanju, jo moram evndar pustiti tja s predhodnimi opazkami, kako je prišla tja. Pravzaprav to ni posebno težko — saj ne bom odgovarjal jaz, temveč Čikasov.

Dolgo sem si belil glavo s tem vprašanjem. Najbolje bo, če ju seznanim že na kmetih, kjer žive njuni roditelji. Iz tega nastane želo lep začetek.

"V majhnem mestecu N. sta živeli dve rodbini, v vsaki je bil oče, mati in daljna sorodnica Praskovja Pavlovna."

Obšla me je nepopisna groza. Beletrist ne sme pustiti praznih kotičkov, ki čitatelju ničesar ne povedo. Opisati bom moral vsako rodbino z življenjepisi in karakteristikami. Morda bom lahko omenil študenta Čikasova šele v drugem letu napornega dela in koncem četrtega zvezka. V resnici sem se pa lotil kratke lirične povesti.

V srcu me je spekla zavist do vseh tistih, ki pišejo povest priprosto, kratko in jasno. Vsa sila talenta je namreč v tem, da je delo priprosto in razumljivo.

Sklenil sem začeti takoj:

"Študent Čikasov je bil zelo dober dečko in je zbiral denar, da si kupi psa."

Čikasov ni bil slušatelj veterinarske šole, drugače bo večina čitateljev mislila, da je rabil psa za kako težko operacijo. V tem slučaju bi bili vsi nezadovoljni. Pa tudi sam nerad vidim, da mučijo živali. Komu je to potrebno?

Poleg tega se mi je zdelo nerodno vsiljevati šolski mladini, o kateri sem nameraval pisati, take čudne načrte, kakor je kupovanje psov. To seve ni važno. Saj se da malo olepšati:

"Študent Čikasov se je pripravljal, da postane koristen član človeške družbe in je zbiral denar, da si kupi psa."

Ne, to menda ne bo dobro. Kupiti psa, to najbrže ni neobhodni pogoj za javno delo. Lahko bi prisilil Čikasova, da se pripravi za trgovski poklic. Morda pa hoče postati celo letalec — kdo bi mu mogel pogledati v dušo? Če ga sploh izpustim, bo v povesti luknja. Koga naj potem ukradejo in zakaj naj začne Čikasov pijančevati? Res, pijanec lahko postane zaradi Anjute, toda to je že druga stvar. Tako lahko izgubim vso povest, kakor fižol iz raztrgane vreče.

Pogledal sem na uro. Bilo je že skoraj dve, a pisati sem pričel o pol devetih. Zelo skromno računano, bom moral pisati povest najmanj štiri mesece, ako bo treba pisati vsako vrstico dve in pol uri.

Kaj pa če bi zael pri psu. Kar pero v roke in začnimo:

"Bernardinec Topsi je bil — zelo dober pes. Imel je mehka ušesa in študent Čikasov je zbiral denar, da ga kupi."

In kar — saj boste gotovo razumeli ta občutek — me je postalo sram za Čirkasova. Menda sem preveč ignoriral samoljubje tega fanta Anjuto ljubi zato, ker povša oči; zbira denar, da si kupi Topsija in sicer zato, ker ima mehka ušesa. Kdo bo pa verjel da more človek postati pijanec. Temu bitju, ki je polno najrazličnejših presenečenj, sploh ni treba iskati povoda. Zagledal je odtrgan gumb, pa je začel pijančevati in konec besedi. Potem ga pa le vprašuj, zakaj je to storil.

Ožilil sem pero. Vso noč sem se ukvarjal z dvema podeželskima rodbinama, s psom, letnim časom, študentom in dekletom, pa nisem mogel iztisniti iz njih trideset vrstic. Tisti pa, ki jim zavidam, spretno obdelujejo, tko in predo s takega telefonskega uradnika cel roman v šetih delih. Celo z epilogom.

Ko se je to dalo, sem šel spat.

V sanjah sem nekomu vneto in plaho dokazoval, da bi že znal pri temu falotu Čikasovu, njegovi purci in psičku do živega, če bi le ne bil z literaturo tako pošten in vesten — pa mi niso verjeli. Zjutraj me je obiskal vsiljivi znanec, ki je vedno pokazal svoj nos kot nalašč takrat, kadar sem ga potreboval, pa me je začel izpraševati:

— Ste delali včeraj?

— Aha.

— Utrujeni ste, kajne?

— Aha . . .

— Tako . . . Čemu neki bi se tako napenjali . . .

— Ne bom več.

— A veste kaj: zakaj se pa ne spravite tako-le po vseh pravilih za dva tedna k pisalni mizi in ne napišete velike, resne povesti . . . Kako mislite, ali bi vam šlo od rok?

Kaj naj odgovorim takemu človeku?

Kretanje parnikov — Shipping News

30. septembra:
Aquitania, Cherbourg; Pres. Harding, Bremen.

1. oktobra:
Lapland, Cherbourg; Columbus, Cherbourg, Bremen; Cleveland, Hamburg; De Grasse, Havre.

3. oktobra:
Leviathan, Cherbourg; Maj stic, Cherbourg; France, Havre.

6. oktobra:
Pres. Wilson, Trst; Reliance, Hamburg.

7. oktobra.
Berengaria, Cherbourg.

8. oktobra:
Pittsburgh, Cherbourg.

10. oktobra:
Olympic, Cherbourg; George Washington, Bremen; Andania, Cherbourg, Hamburg.

14. oktobra:
Mauretania, Cherbourg; La Savoie, Havre; Berlin, Cherbourg, Bremen.

17. oktobra:
Paris, Havre; Homeric, Cherbourg.

21. oktobra.
Aquitania, Cherbourg; Suffren, Havre; America, Bremen.

24. oktobra:
Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; France, Havre; Martha Washington, Trst.

28. oktobra:
Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Pres. Roosevelt, Bremen; Arabic, Cherbourg, Hamburg.

29. oktobra:
Columbus, Cherbourg; Deutschland, Hamburg.

3. novembra:
Pres. Harding, Cherbourg, Bremen

4. novembra:
Mauretania, Cherbourg; De Grasse, Havre.

5. novembra:
Pittsburgh, Antwerp; Mount Clay, Hamburg.

7. novembra:
Paris, Havre; Homeric, Cherbourg.

10. novembra:
George Washington, Cherbourg, Bremen; Stuttgart, Cherbourg, Bremen.

11. novembra:
Aquitania, Cherbourg.

12. novembra:
Cleveland, Cherbourg, Hamburg.

14. novembra:
Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; La Savoie, Havre; Andania, Hamburg.

17. novembra:
Bremen, Bremen.

18. novembra:
Berengaria, Cherbourg.

19. novembra:
Zeeland, Antwerp; Westphalia, Hamburg.

21. novembra:
Olympic, Cherbourg; Republic, Bremen.

24. novembra:
Pres. Wilson, Trst; Berlin, Bremen

25. novembra:
Mauretania, Cherbourg; Rochambeau, Havre.

26. novembra:
Albert Ballin, Hamburg.

28. novembra:
Homeric, Cherbourg, Suffren, Havre; America, Bremen.

CUNARD V JUGOSLAVIJO

(preko Cherbourga)

Znižane cene v tretjem razredu za tja in nazaj.

V LJUBLJANO in nazaj na

BERENGARIJI) AQUITANIJI) $210

MAURETANIJI $206

in davek

8 in pol dne do Jugoslavije.

Odplutja ob sobotah. Tukaj nastanjeni potniki so pripuščeni, ne da bi bili podvrženi kvoti. Vsi potniki tretjega razreda so v kabinah. Neprekosljiva čistoča. Izborna hrana. Za podrobnosti vprašajte lokal. agenta ali pa

CUNARD LINE

25 Broadway New York

Vožnja tja in nazaj po znižanih cenah.

$198.—

Iz NEW YORKA do LJUBLJANE in NAZAJ

(Vojni davek posebej)

Nudi se vam izborna prilika, da obiščete staro domovino, in se vrnete po znižani izletniški ceni v tretjem razredu. Naši potniki se odpeljejo iz Hamburga s posebnimi vlaki na svoj cilj v spremstvu zanesljivih spremljevalcev.

TEDENSKA ODPLUTJA

Za povratna dovoljenja in druge informacije se obrnite na lokalnega agenta ali na

United American Lines

(Harriman Line) Joint Service with

Hamburg American Line

35-39 Broadway, New York.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh.

Pojasnila, ki vam jih samoremo dati vsled naše dolgoletne izkušnje Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naseliniške postave, ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, samorejo tudi nedržavljani dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj, tozadevna dovoljenja izdaja generalni naseliniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, te se pošlje prosilcu v stari kraj glasom nanovejše odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa samorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez, da bi bili šteti v kvoto. Trojene osebe se tudi ne štejejo v kvoto. Starši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov pa imajo prednost v kvoti. Pišite za pojasnila.

Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta samorejo Jugoslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York

FARMA NAPRODAJ.

100 akrov, ravnina, 15 krav, 2 konja, poljedeljski stroji, 60 kokoši, vsi pridelki, vse v dobrem položaju. Cena $7,000.00. $3,000.00 takoj. Pojasnila daje lastnik:

Walter Marsh, Schuyler Lake, N. Y.

(3x 24,25,26)

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni da oglašujejo v listu "Glas Naroda", v tem boste ustregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

Največja Prodajalna Perja v Severnih Ameriških Državah

Po najnižji ceni NAJBOLJŠE BLAGO iz naše prodajalne na debelo. Lahko dobite celo pukano in čisto mehko perje. Mi prodajamo na debelo ter vedno svže in čisto blago, ne pa preležano kot v drugih trgovinah. Pošiljamo po Ameriki in Kanadi. Pišite po BREZPLAČNE ilustrirane perja in druge podrobnosti.

ALBERT STETZ, Dept. 3, 138 Passaic St., Passaic, N. J.